

Arviointikertomus 2021

Sievin tarkastuslautakunta

6.6.2022

Tarkastuslautakunnan terveiset

Uusi tarkastuslautakunta aloitti tehtävänsä vasta syyskuussa 2021 ja kauden alkuun koronarajoitteet vielä häiritsivät kokousten järjestämistä. Lisäksi lähes koko lautakunta koostuu uusista luottamushenkilöistä, joille kunnan alkuvuoden toiminta ei ole ollut kaikilta osin tiedossa. Näistä johtuen arviointikertomuksessa on keskitytty enemmän yksittäisiin esille nousseisiin aiheisiin lautakunnittain sen sijaan että koko kunnan ja sidosryhmien toimintaa olisi käyty laaja-alaisesti läpi. Lautakunta on työskentelyssään kiinnittänyt huomiota lautakunnan jäsenten esteellisyyksiin mm. muiden lautakuntajäsenyyksien kautta.

Kunnan taloudellinen tilanne on haastavista pandemiavuosista huolimatta varsin hyvä, joten arviointikertomuksessa ei ole keskitytty talouskysymyksiin juurikaan tilintarkastajan lausuntoa enempää.

Sievissä 6.6.2022

Tapio Salonsaari

Mikko Kankaanpää

Kirsi Nurkkala

Tuomas Ahokangas

Anne Sormunen

Sivistyslautakunta

Palveluverkon muutokset vaikuttavat laajasti kuntalaisten jokapäiväiseen elämään ja aiheuttavat eniten keskustelua kuntalaisten keskuudessa. Muutoksista keskusteltaessa ja päätettäessä luottamushenkilöt ovat tuoneet selkeästi esiin, että vaikutuksia pitää seurata etenkin talouden kannalta. Lautakunnan saamien tietojen mukaan lukiolaisten ajokorttien osalta mittareita tai vaikuttavuuden mittausta ei ole kuitenkaan toteutettu käytännössä millään tavalla. Lisäksi Jokikylän koulun lakkauttamisen taloudellisia vaikutuksia ei ole mainittu toimintakertomuksessa tai muuten kartoitettu.

Puutteellinen vaikutusten tarkastelu ja niistä tiedottaminen vaikeuttaa päätöksentekoa ja aiheuttaa kuntalaisissa epäluottamusta päätöksentekoa ja -tekijöitä kohtaan. Tästä johtuen tarkastuslautakunta toivoo, että vastaisuudessa päätöksistä seuraavia vaikutuksia selvitetään.

Hyvinvointilautakunta

Pandemian johdosta hyvinvointi- ja liikuntapalveluiden toteuttaminen on ollut vähäistä ja osin mahdotonta. Myös työllisyyspalveluiden tuottaminen on pandemian myötä rajoittunut. Lautakunta haluaa kiinnittää huomiota palveluiden palauttamiseen normaalitasolle pandemiatilanteen helpotettua.

Kunnan tarjoamat kulttuuripalvelut ovat jo pitkään olleet vähäiset.

Lautakunta haluaa erikseen kiittää kirjastopalveluiden laadukasta tuotantoa myös poikkeusolojen aikana.

Tekninen lautakunta + ympäristötoimi

Uuden päiväkodin rakenteissa havaittu liikkuminen on huolestuttanut sekä päiväkodin henkilökuntaa että luottamushenkilöitä. Takuuseen sisältyvässä vuositarkastuksessa esiin tulleet ongelmat on selvitetty ja korjattu asianmukaisesti.

Loukkusalmen kiviaineksen otto- ja yhteiskäsittelylupaon liittyen tarkastuslautakunta on saanut myös useita yhteydenottoja. Valitusprosessi hallinto-oikeudessa on kesken. Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota mahdollisesti puutteellisiin naapureiden ja matkailijoiden kuulemisiin sekä viranomaislausuntoihin nähden poikkeavan päätöksen tekemisestä.

2021 Sievissä on ollut käytettävissä osa-aikainen ympäristösihteerin resurssi. Tämän resurssin riittävyys työmäärään nähden oli lautakunnan mielestä vaatimaton ja lautakunta haluaakin kiinnittää huomiota siihen, että rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu hoidetaan jatkossakin kunnassa asianmukaisesti ja riittävillä resursseilla.

PPKY Kallio

Hyvinvointialueiden valmistelu eteni vuoden 2021 aikana. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella on vastuu sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä 1.1.2023 alkaen. Peruspalvelukuntapalvelukuntayhtymä Kallio ja Jokilaaksojen pelastustoimi järjestävät siirtymäajan loppuun nykyiset palvelut Sievin kunnalle. Pelkästään PPKY Kallion kustannusten osuus on 52,3% kunnan kokonaismenoista.

Vuoden 2021 toimintaa edelleen haastoi Covid-19 –pandemia. Sievissä on valtakunnallisestikin erittäin alhainen rokotekattavuus, mikä on haastanut sairaanhoitoa ja nostanut tautitapauksia. Henkilökuntaa on siirretty muista tehtävistä koronan hoitoon. Tämä on myös siirtänyt vaativia erikoissairaanhoidon kuluja kuten leikkauksia. Kallion kuntayhtymän johtaja Möller arvioi tarkastuslautakunnalle kulusiirtymän olevan 1,5 miljoonan euron kokoluokkaa mikä näkyy säästönä ja hoitojonopidentymänä. On huomioitava, että kun hoitojonoja puretaan, erikoissairaanhoidon kuluosuus voi toteutua korkeampana, kun pandemian takia hoitamatta jääneiden potilaiden tila on saattanut heikentyä. Väistämättä korona on heikentänyt myös yleistä terveydenhoitoa, kun hoitoon ei ole tautiriskin vuoksi hakeuduttu taikka toimenpiteitä on jouduttu siirtämään.

Alueella on jatkuvaa hoitajapulaa ja hoitopaikkoihin on pitkät jonot. Lautakunta on lisäksi huolissaan kuntalaisten lähipalveluiden saatavuudesta. Sievin terveysasemalla on vain vähän saatavilla lääkäriaikoja. Hoitoa on ohjattu Nivalan ja Ylivieskan yksiköihin. Sieviin on kuitenkin avattu uusi muutoin toimiva hyvinvointikeskus. Sievi on pinta-alaltaan suuri kunta, ja olisi hyvä varmistaa toimivat lähipalvelut kunnassa, jossa on paljon lapsiperheitä ja ikäihmisiä, mutta ei julkista liikennettä.

Konserniyhtiöt

Sievin kunnan tarjoamat elinkeinopalvelut ja niiden resurssit ovat niukat. Tarkastuslautakuntaan saapuneiden yhteydenottojen perusteella yritystoiminnan aloittaminen ja kehittäminen on Sievissä haasteellista.

Tarkastuslautakunta haluaa muistuttaa toimivan ja tehokkaan konserniohjauksen ja selkeiden konsernitavoitteiden tärkeydestä jatkossakin.

Hallitus, valtuusto, kunnanjohto

Tietohallinto

IT-infran ja –palvelutuotannon henkilöresursointi on työmäärään ja tehtäviin nähden pahasti alimitoitettu. Tämä aiheuttaa merkittävän riskin koko kunnan toiminnoille, koska tietohallinto tukee käytännössä kaikkea kunnan toimintaa. Riski on tietohallinnossa tiedostettu jo pitkään ja huoli asiasta on välitetty eteenpäin, mutta 2021 tilanne on edelleen ollut varsin haavoittuva. Lisäksi IT-henkilöresurssien puute on paikoitellen ajanut koko IT-ympäristön pirstaleiseksi, kun työaika kuluu ”tulipalojen sammuttamiseen” eikä pitkäjänteiselle kehitystyölle jää aikaa.

Laitteiden ja muun tekniikan hallinnoinnin lisäksi tietohallinnon pitäisi kyetä huolehtimaan käyttäjien koulutuksesta sekä perustyökalujen hallinnan että laajemmin mm. tietoturvakulttuurin osalta ja tässäkin on nähtävissä puutteita resurssien vähäisyyden johdosta.

Markkinointi

2018 voimaantulleessa kuntastrategiassa mainitaan markkinointi aivan erityisesti: ”tunnistettiin heikkouksiksi tai uhiksi markkinoinnin puute”. Kunnan asettaman markkinointityöryhmän tuloksia ei ole toistaiseksi ollut juurikaan nähtävillä, tai niistä ei ole ainakaan tiedotettu. Työryhmän toimintaan on toki vaikuttanut vahvasti sekä valtuustokauden että kunnanjohtajan vaihtuminen, mutta konkreettiset toimet ovat silti jääneet hieman vaatimattomiksi.

Talous

Yleisen korkotason mahdollinen nousu ja sen vaikutukset kunnan sekä konserniyhtiöiden talouteen ovat herättäneet keskustelua ja huolenaihetta. Lautakunta toteaa, että kuntakonsernin velkataakkaa tulee seurata tarkasti.

Keskushallinto

Lautakunnan kuulemisissa on tullut varsin selväksi, että kunnan työyhteisö on toimiva ja henkilöstöhallinnon toimintaa on kiitetty useaan otteeseen työntekijöidenkin toimesta.